

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Uniwersytetu Szczecińskiego o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku bezpieczeństwo i ratownictwo wodne na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WKS.8014.133.2022.2.SJ

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk medycznych i nauk o zdrowiu, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku bezpieczeństwo i ratownictwo wodne na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Uczelnia nie wskazała przykładowych wyników badań dotyczących potrzeb lokalnego rynku pracy oraz otoczenia społeczno-gospodarczego Szczecina i okolic, wskazujących na zapotrzebowanie na kształcenie w zakresie bezpiecznego gospodarowania zasobami środowiska wodnego, analizowania zagrożeń i szacowaniem ryzyka, zarządzania aktywnościami wodnymi, stosowania skutecznych procedur ratowniczych, właściwego doboru i optymalnego wykorzystywania specjalistycznego sprzętu. Dokumentacja wniosku nie potwierdza udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych (w tym przyszłych pracodawców) w procesie konsultowania i opracowywania zaprojektowanych efektów uczenia się i programu studiów na wnioskowanym kierunku oraz ich zgodności z potrzebami rynku pracy.
2. Treść zaprojektowanych efektów uczenia się nie w pełni uwzględnienia wymagania, które określają poziom głębokości wiedzy oraz złożoności umiejętności, jakimi powinna legitymować się osoba posiadająca kwalifikacje 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji wymaganego od absolwenta studiów pierwszego stopnia. Opis efektów uczenia się wskazuje na niższy stopień zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności, niż wynika to z wymagań dla 6 poziomu PRK, zgodnie z zapisami załącznika do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 226). W opisie zatwierdzonych przez Uczelnię efektów uczenia się dla wnioskowanego kierunku studiów pierwszego stopnia *bezpieczeństwo i ratownictwo wodne*, albo w ogóle nie określa się głębokości wiedzy i złożoności umiejętności, albo określa się je na poziomie podstawowym. Do drugiego z wymienionych przypadków należą efekty: K_W01 („zna i rozumie podstawowe teorie istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa i ratownictwa wodnego, w szczególności z zakresu kultury fizycznej, nauk o Ziemi i środowisku, geografii społecznoekonomicznej i gospodarki przestrzennej, nauk o zdrowiu oraz o bezpieczeństwie; zna możliwości ich praktycznego zastosowania w warunkach

współczesnych zmian cywilizacyjnych”), K_W03 („zna i rozumie podstawowe technologie wykorzystujące osiągnięcia naukowe w szczególności w hydrologii, meteorologii, ergonomii, branży IT i GIS oraz sposoby monitorowania procesów związanych z bezpieczeństwem osób przebywających na obszarach wodnych”), K_W05 („zna i rozumie budowę organizmu człowieka oraz podstawowe procesy biologiczne i fizjologiczne zachodzące w organizmie człowieka podczas wysiłku fizycznego, zmęczenia i wypoczynku, związane w szczególności z podejmowaniem działań prewencyjnych i ratowniczych w wodzie i na lądzie”). Ponadto tak ogólnie sformułowane efekty uczenia się uniemożliwiają stworzenie właściwego systemu ich weryfikacji.

3. Koncepcja kształcenia na projektowanym kierunku studiów zakłada, że absolwent ma uzyskać kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu instruktora ratownictwa, który jest ekspertem ds. bezpieczeństwa wodnego w szeroko rozumianych obszarach oddziaływania na otoczenie społeczno-gospodarcze w środowisku wodnym. Zastrzeżenia budzi zaplanowanie w projektowanym programie studiów w formie zajęć terenowych zajęć z *podstaw fizjoterapii*, a także zakwalifikowanie tych zajęć do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w zakresie wykonywania działań związanych z bezpieczeństwem i ratownictwem wodnym. Określone, dla zajęć *podstawy fizjoterapii*, efekty uczenia się w zakresie wiedzy zakładają znajomość i rozumienie mechanizmów działania i skutków ubocznych uprawiania aktywności wodnych oraz zapobiegania im poprzez fizjoterapię i rehabilitację, a w zakresie umiejętności - planowanie, realizowanie oraz dokumentowanie działań związanych z wykonywaniem zadań związanych z podstawowymi zabiegami rehabilitacyjnymi i fizjoterapeutycznymi, metodykę rehabilitacji i postępowania fizjoterapeutycznego w konkretnych przypadkach oraz dokonywanie oceny funkcjonalnej (FMS) i interpretacji wyników, doboru metod usprawniania, wykonywania podstawowych zabiegów. Efekty uczenia się w zakresie fizjoterapii i rehabilitacji są ściśle powiązane i przypisane kształceniu przygotowującemu do wykonywania zawodu fizjoterapeuty, który jest zawodem regulowanym. Osoba, która nie legitymuje się prawem do wykonywania zawodu fizjoterapeuty nie może programować fizjoterapii i rehabilitacji, diagnozować i wykonywać zabiegów fizjoterapeutycznych i rehabilitacyjnych. W związku z tym efekty uczenia się w zakresie fizjoterapii i rehabilitacji nie powinny być w uwzględnione w programie projektowanego kierunku studiów.
4. Zaproponowany harmonogram realizacji programu studiów nie zapewnia w pełni właściwą sekwencyjność zajęć, a w zakresie wybranych zajęć nie będzie możliwe uzyskanie założonych efektów uczenia się ze względu na niemożliwość spełnienia przez studenta warunków wstępnych określonych dla tych zajęć. Przykładowo zastrzeżenia budzi realizowanie równoległe w semestrze 1 *antropologii z elementami biometrii i podstaw anatomii funkcjonalnej i fizjologii*. Zajęcia z *podstaw anatomii funkcjonalnej i fizjologii* powinny być zrealizowane przed zajęciami z *antropologii z elementami biometrii*. Zajęcia *pozyskiwanie środków i zarządzanie projektami z zakresu bezpieczeństwa wodnego* zaplanowane w semestrze 1 i 2, powinny być poprzedzone przede wszystkim zajęciami takimi jak *podstawy przedsiębiorczości*, które zaplanowano w semestrze 2, *podstawy marketingu* oraz *zarządzanie infrastrukturą wodną i klubami*, które zaplanowano dopiero w semestrze 3. Natomiast wymagania wstępne dla zajęć *podstawy marketingu* przewidują podstawową wiedzę z zakresu organizacji i zarządzania,

a projektowany program studiów takich zajęć nie przewiduje. Treści programowe zajęć *pierwsza pomoc* zaplanowanych w semestrze 2 zakładają psychologiczne wsparcie poszkodowanego, treści programowe zajęć *pierwsza pomoc emocjonalna* zaplanowanych na 3 semestrze zakładają projektowanie i udzielanie pierwszej pomocy emocjonalnej dla ratowników wodnych po traumatycznych akcjach ratunkowych, a treści programowe zajęć *psychologiczne aspekty skutecznej komunikacji* zakładają między innymi umiejętność kierowania procesem komunikacji z uwzględnieniem kompetencji psychologicznych osób pracujących z ludźmi i interakcji społecznych czy wykorzystywanie gier psychologicznych. Tymczasem projektowany program studiów nie przewiduje zajęć będących wprowadzeniem do zagadnień z psychologii ogólnej, dotyczących emocji i osobowości, sytuacji interpersonalnych, empatii, postaw, komunikowania się i reguł współdziałania, stresu czy radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Nie zaplanowano także zajęć z biologii i biochemii, a posiadanie wiedzy w zakresie biologii wpisano w wymogi wstępne w przypadku zajęć podstawy żywienia i suplementacji realizowanych na semestrze 2. Natomiast w przypadku zajęć *ratownictwo techniczne* wygadania wstępne zakładają umiejętność pływania wpraw oraz posiadanie co najmniej patentu sternika motorowodnego i znajomość zasad bezpieczeństwa na wodzie. Tymczasem projektowany program studiów zakłada uzyskanie takiego patentu fakultatywnie. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku zajęć *ratownictwo morskie* i *ratownictwo specjalistyczne*, czy *współpraca ze służbami*. W przypadku zajęć *ratownictwo morskie* wymagania wstępne zakładają ukończone szkolenie ratownika wodnego oraz znajomość zasad bezpieczeństwa na obszarach wodnych, przepisów dotyczących żeglugi turystycznej, a w przypadku zajęć *współpraca ze służbami* dodatkowo kierowanie jachtem motorowym, natomiast w przypadku zajęć *ratownictwo specjalistyczne* - posiadanie uprawnień ratownika wodnego i znajomość j. angielskiego na poziomie podstawowym. Tymczasem projektowany program studiów zakłada uzyskanie uprawnień ratownika wodnego fakultatywnie.

5. Dobór form zajęć i liczba godzin zajęć nie w pełni zapewniają osiągnięcie przez studentów zaplanowanych efektów uczenia się. Nieprawidłowo zaplanowana liczba godzin (zbyt mała) i/lub forma zajęć nie zapewni osiągnięcia zaplanowanych efektów uczenia się dla tych zajęć. Przykładowo zastrzeżenia budzi zaplanowanie zajęć *antropologia z elementami biometrii* w wymiarze wyłącznie 20 godzin ćwiczeń oraz *podstawy anatomii funkcjonalnej i fizjologii* w wymiarze wyłącznie 30 godzin konwersatorium. Zaplanowanie zajęć z *odnowy biologicznej* i *podstaw fizjoterapii* w formie zajęć terenowych uniemożliwia realizację treści programowych zaplanowanych dla tych zajęć. Natomiast zajęcia *zagrożenia higieniczno-zdrowotne* zaplanowane wyłącznie w formie wykładów zakładają między innymi osiągnięcie umiejętności w zakresie oceny problemu jednostki i grupy społecznej i podejmowania odpowiednich działań z zakresu ratownictwa i bezpieczeństwa wodnego (efekt EP2) oraz analizowania zagrożeń biologicznych i stosowania odpowiedniej profilaktyki (efekt EP3). Na zajęciach realizowanych wyłącznie w formie wykładów osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie umiejętności nie będzie możliwe.
6. Szacowanie nakładu pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku niektórych zajęć budzi zastrzeżenia i nie jest poprawny. Liczba godzin pracy własnej studenta jest większa od liczby godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.

Nieadekwatnie do zaplanowanych zadań w ramach niektórych zajęć oszacowano czas poświęcony na pracę własną studenta i tym samym niewłaściwie rozpisano liczbę punktów ECTS. Jako przykład należy podać zajęcia: *teledetekcja i kartografia* (15 godzin wykładów i 30 godzin laboratorium, łącznie 45 godzin i 5 punktów ECTS), *zarządzanie infrastrukturą wodną i klubami* (30 godzin wykładów i 15 godzin ćwiczeń, łącznie 45 godzin i 5 punktów ECTS), *antropologia z elementami biometrii* (20 godzin wykładów i 2 punkty ECTS), *analiza zagrożeń i profile wodne* (45 godzin konwersatorium i 5 punktów ECTS), *zagrożenia higieniczno-zdrowotne* (45 godzin wykładów i 5 punktów ECTS).

7. Uczelnia w sposób nieuprawniony do liczby godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów zaliczyła godziny konsultacji oraz weryfikacji/ewaluacji efektów uczenia się. Z dokumentacji wniosku wynika, że przypisane im godziny nie są zaliczane do pensum, pomimo, że są traktowane jako godziny zajęć wymagające bezpośredniego kontaktu nauczycieli i studentów. Na podstawie przepisów określonych w §3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów można stwierdzić, iż, wbrew określeniom stosowanym przez Wnioskodawcę, konsultacje nie są zajęciami w rozumieniu powołanego wyżej rozporządzenia, gdyż nie zostały do nich przypisane efekty uczenia się i treści programowe zapewniające uzyskanie tych efektów.
8. Pomimo deklaracji, że projektowany program studiów przewiduje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, którym przypisano łącznie 13 punktów ECTS, Uczelnia nie przedstawiła listy tych zajęć, a więc nie jest w pełni spełniony warunek wskazany § 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 marca 2021 r. w sprawie studiów (Dz.U. z 2021 r. poz. 661, z późn. zm.), w którym określono wymiar treści programowych z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych na nie mniej niż 5 punktów ECTS.
9. Uczelnia nieprawidłowo przypisała liczbę punktów ECTS zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne. Z analizy dokumentacji wynika, że liczbę punktów ECTS odnosząca się do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, przypisano wszystkim formom zajęć tj. wykładom, ćwiczeniom, laboratorium, konwersatorium, zajęciom terenowym, obozom, co w konsekwencji skutkuje przypisaniem 79% punktów ECTS (142 punkty ECTS) zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne. Jako przykład można podać zajęcia *klimatologia i bioklimatologia* (15 godzin wykładów i 15 godzin ćwiczeń, całkowita liczba punktów ECTS dla przedmiotu – 3, liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne – 3), *mapowanie i modelowanie w ratownictwie* (15 godzin wykładów i 30 godzin laboratorium, całkowita liczba punktów ECTS dla przedmiotu – 5, liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne – 5), *monitoring środowiska wodnego i edukacja ekologiczna* (15 godzin wykładów i 15 godzin ćwiczeń, całkowita liczba punktów ECTS dla przedmiotu – 3, liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne – 3), *nawigacja, locja i przepisy żeglugowe* (30 godzin wykładów i 15 godzin zajęć terenowych, całkowita liczba punktów ECTS dla zajęć – 5, liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne – 5), *pierwsza pomoc* (30 godzin wykładów i 60 godzin laboratorium, całkowita liczba punktów ECTS dla zajęć – 6, liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności

praktyczne – 6), *teledetekcja i kartografia* (15 godzin wykładów i 30 godzin laboratorium, całkowita liczba punktów ECTS dla zajęć – 5, liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne – 5), *zarządzanie infrastrukturą wodną i klubami* (30 godzin wykładów i 15 godzin ćwiczeń, całkowita liczba punktów ECTS dla zajęć – 5, liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne – 5), *ochrona własności intelektualnej* (8 godzin wykładów, całkowita liczba punktów ECTS dla zajęć – 1, liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne – 1). Tymczasem zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 marca 2021 r. w sprawie studiów (Dz.U. z 2021 r. poz. 661, z późn. zm.), zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, powinny być prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Wykłady nie należą do tej formy zajęć, która spełniałaby ten wymóg.

10. Opis treści programowych w sylabusach zajęć dla języka obcego nie wskazuje na realizację zagadnień w zakresie bezpieczeństwa wodnego oraz kultury fizycznej, w związku z tym nie można uznać, że efekt uczenia się o symbolu K_U10 („potrafi poprawnie posługiwać się językiem obcym w zakresie bezpieczeństwa wodnego oraz kultury fizycznej na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) zostanie w pełni osiągnięty.
11. Nie można jednoznacznie stwierdzić, że zostanie zapewniona właściwa realizacja praktyk zawodowych i tym samym osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się przypisanych tym praktykom. Wnioskodawca zakłada realizację praktyk na różnych obszarach i w warunkach wodnych (50 godzin na obszarze wodnym typu obiekt z nieką lub nieckami basenowymi powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu, 50 godzin na śródlądowym wyznaczonym obszarze wodnym i 50 godzin na morskim obszarze wodnym), a mimo to zaplanował takie same „treści programowe zajęć” – zadania do wykonania podczas praktyk i te same efekty uczenia się niezależnie od miejsca (obszaru wodnego) odbywania praktyki. Zaplanowany łączny wymiar praktyk zawodowych w liczbie 150 godzin realizowanych w bezpośrednim kontakcie w instytucji przyjmującej studenta na praktykę jest zbyt mały w celu zrealizowania założonego programu tej praktyki i nie odpowiada ustawowemu zapisowi dotyczącemu wymiarowi sześciomiesięcznego okresu praktyk zawodowych przyjętego na studiach o profilu praktycznym. Nakład pracy dla praktyk zawodowych jest przeszacowany na korzyść udziału pracy własnej studenta, co nie jest prawidłowe. Wyłącznie 150 godzin określono jako godziny w bezpośrednim kontakcie, co stanowi zaledwie 25% ogólnej liczby zaplanowanych godzin praktyk (150 z 600 godzin).
12. Uczelnia nie dołączyła do wniosku regulaminu postępowania rekrutacyjnego, ani zasad i kryteriów przyjęć na studia na wnioskowany kierunek. Wnioskodawca nie przedstawił ścieżki rekrutacyjnej dla kandydatów-cudzoziemców oraz dla laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego. Na podstawie przedstawionego we wniosku opisu kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia nie można jednoznacznie stwierdzić, że zasady i kryteria przyjęć na studia są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają właściwy dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się, a także, że są

bezsronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na projektowanym kierunku.

13. Proponowane metody praktycznej weryfikacji efektów uczenia się nie są zróżnicowane ze względu na rodzaj osiąganego efektu uczenia się, są zbyt ogólnie sformułowane np. projekt, prezentacja czy zajęcia praktyczne, i tym samym nie w pełni zweryfikują osiągnięcie zakładanych umiejętności praktycznych. Metody weryfikacji efektów są nieadekwatne do efektów uczenia się, nie uwzględniają wiedzy i umiejętności, w związku z tym nie można stwierdzić, że będzie w pełni możliwe potwierdzenie uzyskania założonych w programie efektów uczenia się. Przykładowo dla zajęć *zagrożenia higieniczno-zdrowotne* zaplanowanych wyłącznie w formie wykładów, zakładających osiągnięcie efektów uczenia się również w zakresie umiejętności jako jedyną metodę weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaplanowano test jednokrotnego wyboru.
14. Ostatni etap weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się zaplanowano podczas egzaminu dyplomowego, który odbywa się po zaliczeniu wszystkich zajęć i napisaniu pracy dyplomowej pod opieką promotora posiadającego kompetencje naukowe i prowadzącego seminarium dyplomowe. Mimo deklaracji formalnego przyjęcia dokumentu pt. „Zasady dyplomowania” Uczelnia nie dołączyła do wniosku takiego dokumentu, w związku z tym nie można ocenić poprawności procedury dyplomowania. Ponadto należy stwierdzić niespójność informacji. Z jednej strony Uczelnia informuje, że napisanie pracy dyplomowej odbywa się pod opieką promotora posiadającego kompetencje naukowe i prowadzącego seminarium dyplomowe, z drugiej strony nie uwzględniono w harmonogramie realizacji programu studiów projektowanego kierunku zajęć *seminarium dyplomowe* oraz nie zaplanowano nauczycieli do ich prowadzenia. Nie można zatem stwierdzić, że Uczelnia w sposób właściwy zaplanowała przeprowadzanie procesu dyplomowania.
15. Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich planowanych do prowadzenia zajęć ze studentami umożliwią prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, z zastrzeżeniem niewłaściwego wskazania obsady zajęć: *nowoczesne aktywności wodne, rejs szlakiem międzynarodowym, zarządzanie infrastrukturą wodną i klubami, przedmiot do wyboru, współpraca ze służbami, canoeing (spływ kajakowy) i rejs szlakiem krajowy*. Szczegółowe informacje zawiera załącznik do uchwały.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego.

Uchwała nr 980/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 1 grudnia 2022 r.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Stanisław Wrzosek
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/